

Sygn. akt VI ACa 93/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA Irena Piotrowska

Sędzia SA Agata Wolkenberg

Sędzia SO (del) – Aleksandra Kempczyńska

Protokolant: sekr. sądowy Agnieszka Pawłowska

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2014 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa A. B., U. P., B. K.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W.

o stwierdzenie nieważności lub uchylenie uchwały

na skutek apelacji powódki B. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 lipca 2013 r. sygn. akt III C 74/13

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu treść:

I. Stwierdza nieważność § 13 ust. 2 pkt 4 i § 66 ust. 7 statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W. uchwalonego uchwałą Zebrania Przedstawicieli nr (...) z dnia 27.11.2010r. – w zakresie w jakim zawarte w nich zapisy przewidują możliwość obciążania członków spółdzielni zobowiązaniami z innych tytułów;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. znosi wzajemnie koszty postępowania między stronami;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. znosi wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego między stronami.

Sygn. akt VI ACa 93/14

UZASADNIENIE

Powodowie B. K., U. P. i A. B. wnosili o stwierdzenie nieważności lub uchylenie ewentualnie ustalenie nieistnienia uchwały nr (...) Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z dnia 27.11.2010r.

Pozwana Spółdzielnia wnosila o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z 30.06.2011r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo.

Na skutek apelacji powodów Sąd Apelacyjny uchylił powyższy wyrok w zakresie żądania uchylenia uchwały ewentualnie stwierdzenia jej nieważności i w tej części przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, oddalił zaś apelację w pozostałym zakresie.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 26.07.2013r. oddalił powództwo.

Rozstrzygnięcie to zapadło na podstawie następujących ustaleń i rozważań:

Powodowie są członkami pozwanej spółdzielni. W dniu 27.11.2010r. Zebranie Przedstawicieli pozwanej podjęło uchwałę nr (...) w sprawie uchwalenia Statutu spółdzielni. Zwołanie Zebrania Przedstawicieli poprzedzone zostało Zebraniem Grup Członkowskich, w których udział wzięło łącznie 398 członków.

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutów podnoszonych przez powodów.

Na wstępie swoich rozważań wskazał, że kwestia czy Zebranie Przedstawicieli mogło skutecznie podjąć uchwałę, została pozytywnie rozstrzygnięta w uchwale Sądu Najwyższego z 10.05.2012r., podjętej w sprawie III CZP 84/11 oraz w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego rozpoznającego apelację powodów w tej sprawie. W ocenie Sądu I instancji, należało więc przyjąć, że kwestionowana przez powodów uchwała została podjęta przez organ istniejący. Sąd Okręgowy nie podzielił również stanowiska powodów w zakresie pozostałych zarzutów dotyczących poszczególnych kwestionowanych przez nich zapisów statutu. Odnośnie § 7 ust 4 statutu wskazał, że powoływany przez powodów przepis art. 18 §3 prawa spółdzielczego dotyczy także spółdzielni mieszkaniowych a ponadto stwierdził, że omawiany zapis statutu ma na celu ochronę interesów osób trzecich oraz danych osobowych tych osób, do czego spółdzielnia jest zobowiązana.

Odnośnie kolejnych postanowień statutu - § 13 ust 2 pkt 4 i § 66 ust 7 wskazał, że wynika z nich, iż członkowie mają obowiązek, oprócz ponoszenia opłat eksploatacyjnych, uczestniczyć w zobowiązaniach spółdzielni z innych tytułów, przypadających na ich lokale. Uznał, że ta regulacja nie pozostaje w sprzeczności z art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, nakładającego na członków spółdzielni mieszkaniowych obowiązek uczestniczenia w pokrywaniu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na ich lokale, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni, przez uiszczanie opłat zgodnie z postanowieniami statutu.

W zakresie § 19 ust 2 statutu, Sąd I instancji stwierdził z kolei, że wynika z niego, iż najwyższym organem spółdzielni jest Walne Zgromadzenie. Zwrócił też uwagę, że zapis tego postanowienia statutu dotyczy także funkcjonowania Zebrania Przedstawicieli. Uznał jednak, że choć jest on nieprecyzyjny to nie jest niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa ani nie narusza interesów członków spółdzielni.

Analizując następnie kwestionowany przez powodów zapis §26 ust 6 pkt 2 statutu, Sąd Okręgowy wskazał na treść art. 41 §2 prawa spółdzielczego, stwierdzając przy tym, że przepis ten ma charakter dyspozytywny a więc dopuszcza możliwość odstąpienia od wyrażonej w nim zasady zwykłej większości głosów.

Sąd I instancji nie stwierdził także sprzeczności z art. 5 ust 2 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych kwestionowanego przez powodów zapisu § 72 statutu dotyczącego przeznaczenia na działalność statutową spółdzielni pożytków i przychodów z jej działalności gospodarczej.

W rezultacie, w ocenie Sądu Okręgowego, brak było podstaw do stwierdzenia nieważności uchwały Zebrania Przedstawicieli nr (...). Zdaniem tego Sądu nie było również podstaw do uchylenia zaskarżonej uchwały bowiem powodowie nie wykazali aby uchwała nr (...) była niezgodna z dotychczasowymi postanowieniami statutu, dobrymi obyczajami a także godziła w interesy spółdzielni i jej członków.

Nie był też w ocenie tego Sądu uzasadniony zarzut, iż uchwała nr (...) podjęta została bez wprowadzenia zmian według woli członków wyrażonych na zebraniach grup członkowskich. Uchwała podjęta została przez jedyny uprawniony do tego organ - Zebranie Przedstawicieli, a członkowie mogli zająć stanowisko na zwołanych przed Zebraniem Przedstawicieli Zebraniach Grup Członkowskich. Procedura głosowania nad skarżoną uchwałą była prawidłowa zaś w ocenie Sądu I instancji, nie można było na podstawie niskiej frekwencji na Zebraniach Grup Członkowskich wysuwać hipotezy, że Walne Zgromadzenie pojęłoby inną uchwałę.

Powyższy wyrok powodowie zaskarżyli apelacją, w której zarzucili naruszenie:

- art. 8¹ ust 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w zw. z art. 18 § 3 prawa spółdzielczego poprzez nieuwzględnienie art. 8¹ ust 1 usm, który nie dopuszcza zbyt szerokiej wykładni art. 18§3 prawa spółdzielczego;
- art. 8³ ust 1 usm poprzez uznanie za zgodne z prawem wprowadzenie do statutu zapisu § 19 pkt 2 oraz § 27 pkt 1 umożliwiającym alternatywne funkcjonowanie zebrania przedstawicieli zamiast walnego zgromadzenia;
- art. 5 ust 2 usm w zw. z art. 38 § 1 pkt 4 prawa spółdzielczego wykluczającym możliwość obciążenia członków spółdzielni z „innych tytułów”;
- art. 38 § 1 pkt 4 i art. 76 prawa spółdzielczego w zw. z art. 5 ust 1 i 2 usm poprzez uznanie za zgodny z prawem zapis § 72 ust 4 statutu wskazujący przeznaczenie zysku spółdzielni na określony cel, mimo, że przepisy ustawy decyzyjnie w tej sprawie pozostawiły do wyłącznej kompetencji walnego zgromadzenia;
- art. 8³ ust 1 usm poprzez uznanie za prawidłowy zapis wprowadzony do statutu w § 26 ust 6 pkt 2 w postaci dodatkowego ograniczenia dla odwołania członków zarządu do 2/3 głosów;
- art. 59 § 2 pkt 3 prawa spółdzielczego poprzez uznanie uchwały za ważną, mimo, że naruszono ustawowe procedury w procesie jej tworzenia przez nie przedstawienie zebraniu przedstawicieli wniosków grup członkowskich poprzedzających to zebranie;
- art. 32 ust 1 i art. 2 Konstytucji RP.

Skarżący ponadto zarzucili nierozpatrzenie przez Sąd podnoszonych w tym postępowaniu argumentów w zakresie uchylenia uchwały i niestwierdzenie, że godzi ona w interesy spółdzielni i krzywdzi jej członków.

Wskazując te zarzuty powodowie wnieśli o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwały nr (...) lub o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Pozwana wносиła o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja jedynie częściowo zasługuje na uwzględnienie. Na wstępie niniejszych rozważań należy przypomnieć, że zaskarżenie uchwał w świetle art. 42 prawa spółdzielczego jest możliwe za pomocą trzech różnych środków prawnych realizowanych w drodze powództw o stwierdzenie nieważności uchwały, o uchylenie uchwały oraz o ustalenie nieistnienia uchwały. Każde z tych powództw, dla swej skuteczności, wymaga spełnienia odmiennych przesłanek. Dla żądania stwierdzenia nieważności jest to sprzeczność z ustawą. Z kolei w przypadku żądania uchylenia uchwały jest to sprzeczność z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzenie w interesy spółdzielni albo pokrzywdzenie członka spółdzielni (art. 42 § 3 pr.sp.). W razie zaś żądania ustalenia nieistnienia uchwały na podstawie art. 42 § 9 pr.sp. w związku z art. 189 kpc wymagane jest stwierdzenie uchybień w procesie podjęcia uchwały, które wykluczają przyjęcie, że doszło do wyrażenia woli w danym przedmiocie przez powołane organy (por. również wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 21.06.2013r., I ACa 1562/12, LEX nr 1339408).

W sprawie niniejszej, kwestia braku zasadności żądania powodów w zakresie ustalenia nieistnienia skarżonej uchwały wobec jej podjęcia przez Zebranie Przedstawicieli członków pozwanej, została już przesądzona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20.09.2012r., sygn. akt VI ACa 1121/11. W tej sytuacji rozważenia wymagała jedynie zasadność pozostałych, podnoszonych przez powodów zarzutów, stanowiących podstawę żądania stwierdzenia nieważności ewentualnie uchylenia uchwały nr (...) Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z dnia 27.11.2010r. w sprawie „zmiany Statutu Spółdzielni poprzez uchwalenie nowego Statutu” (uchwała k. 165).

W ocenie Sądu Okręgowego ponownie rozpoznającego sprawę, zarzuty te nie były uzasadnione. Sąd Apelacyjny pogląd ten podziela w znacznej części. Zdaniem Sądu II instancji, odmiennie niż przyjął to Sąd Okręgowy, za słuszny należy uznać zarzut sprzeczności z ustawą postanowień § 13 ust 2 pkt 4 i § 66 ust 7 statutu pozwanej Spółdzielni w zakresie w jakim zawarte w tych postanowieniach zapisy przewidują możliwość obciążania członków spółdzielni zobowiązaniami z innych tytułów. Przy analizowaniu kwestionowanych przez powodów zapisów wskazanych postanowień statutu, umknęło uwadze Sądu I instancji, że nowelizacją z 14.06.2007r., dokonanej na podstawie ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U z 2007r, nr 125,poz.873), wprowadzono do art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych zmianę polegającą na wyeliminowaniu obowiązku uczestniczenia w zobowiązaniach spółdzielni z innych tytułów. Przyjmuje się, że przyczyną dokonania takiej zmiany przepisu były nie dość jasno określone i, jak się okazało w praktyce, dowolnie interpretowane dotychczas, pojęcia wydatków i zobowiązań spółdzielni, którymi obciążano jej członków, a które nie dotyczyły bezpośrednio żadnej nieruchomości spółdzielni. Na gruncie obowiązujących do 31.07.2007r. przepisów, członkowie spółdzielni mieli obowiązek pokrywania zobowiązań spółdzielni z innych tytułów przez uiszczanie opłat wynikających z postanowień statutu. W konsekwencji nowelizacji z 2007r. i zmiany treści art. 4 ust 1 usm, zniknęły również statutowe podstawy obciążania członków spółdzielni innymi kosztami niż te związane z utrzymaniem danej nieruchomości, w której znajduje się lokal, nieruchomości wspólnej i nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni (por. również Komentarz R. Dziczka, Spółdzielnie Mieszkaniowe, LexisNexis Warszawa, 2007r. str. 129). Utrzymywanie więc takiego obowiązku w statucie pozwanej, uchwalonym w 2010r., czyli niewątpliwie już po wejściu w życie wskazanej nowelizacji, czyni zapisy te sprzecznymi z art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, co jednocześnie wyczerpuje znamiona art.58 § 1 i 3 kc i uzasadnia stwierdzenie nieważności skarżonej uchwały w tej części.

Powyższej oceny nie zmienia przytoczony przez stronę pozwaną pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z 23.08.2012r. w sprawie II CNP 17/12 albowiem orzeczenie to zapadło na tle okoliczności faktycznych i stanu prawnego sprzed nowelizacji z 2007r. i w sprawie niniejszej nie może mieć on zastosowania.

Z uwagi na powyższe, skoro apelacja okazała się częściowo uzasadniona, należało zmienić zaskarżony wyrok we wskazanym zakresie na podstawie art. 386 § 1 kpc. Na marginesie jedynie należy zaznaczyć, że częściowe uwzględnienie powództwa dotyczącego stwierdzenia nieważności uchwały o uchwaleniu statutu, w sytuacji gdy tylko niektóre z jego postanowień pozostają w sprzeczności z ustawą i gdy jednocześnie postanowienia te mają charakter autonomiczny, jest dopuszczalne (por. wyrok SN z 15.04.1999r. I CKN 1088/97, OSNC 1999/11/193, wyrok SN z 13.05.2004r., V CK 452/03 OSNC 2005/5/89).

Pozostałe zarzuty apelacji nie zasługują na uwzględnienie.

Kwestionowany przez powodów w toku postępowania przed Sądem I instancji i oceniany przez ten Sąd, zapis § 7 ust 4 statutu stanowi, że spółdzielnia może odmówić członkowi wglądu do umów zawieranych z osobami trzecimi, jeśli naruszyłyby to prawa tych osób lub jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że członek wykorzysta pozyskane informacje w celach sprzecznych z interesem spółdzielni i przez to wyrządzi spółdzielni znaczną szkodę (statut k. 169). W powoływanych przez powodów § 7 ust 4 statutu, będącym przedmiotem rozważań Sądu Okręgowego, nie ma mowy o innych dokumentach, do których dostęp byłby członkom ograniczony. Treść tego zapisu jest tożsama z treścią art. 18 § 3 pr.sp., ograniczającego uprawnienie do zapoznania się z umowami spółdzielni zawartymi z osobami trzecimi. Na jego podstawie, spółdzielnia może bowiem odmówić udostępnienia takich umów właśnie w przypadku istnienia uzasadnionej obawy, że naruszyłyby to prawa tych osób lub że członek spółdzielni wykorzysta uzyskane informacje i przez to wyrządzi spółdzielni szkodę, przy czym odmowa udostępnienia informacji o umowie powinna

nastąpić na piśmie, zaś członek spółdzielni, któremu odmówiono dostępu do umów może żądać od sądu rejestrowego zobowiązania spółdzielni do ich udostępnienia.

Art. 8¹ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, którego naruszenie skarżący w kontekście § 7 ust 4 statutu zarzucają również w apelacji, został wprowadzony ustawą z 14.06.2007r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Powszechnie przyjmuje się, że modyfikuje on reguły określone w art. 18 § 2 pkt 3 pr. sp., który to przepis z kolei uprawnia członka spółdzielni do zaznajamiania się między innymi z umowami zawieranymi przez spółdzielnię z osobami trzecimi z zastrzeżeniem art. 8¹ ust. 1 usm. Trzeba przyznać, że zapis wskazanego przepisu ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i jego relacja do art. 18§ 3 pr. sp. nie są do końca jasne i precyzyjne. W orzecznictwie ukształtował się jednak pogląd, że ponieważ przyznanie członkom spółdzielni prawa do otrzymywania wszelkich umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi może w niektórych wypadkach naruszać prawa tych kontrahentów spółdzielni, i dotyczy to również spółdzielni mieszkaniowych to i do członków tych spółdzielni stosuje się art. 18 § 3 pr.sp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3.12.2010r., I CNP 16/10, LEX nr 950711). W tej sytuacji należy więc konsekwentnie przyjąć, że w spółdzielniach mieszkaniowych przepis art. 18 § 3 pr. sp. także obowiązuje (por. komentarz E. Bończak- Kucharczyk do ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych). W świetle powyższego, podnoszone przez skarżących zarzuty sprzeczności postanowienia § 7 ust 4 statutu z art. 8¹ ust 1 usm okazały się chybione i nie mogą prowadzić do stwierdzenia jego nieważności w tej części. Brak jest również przesłanek do ustalenia sprzeczności tego postanowienia z dobrymi obyczajami lub do stwierdzenia, że taki zapis godzi w interes spółdzielni lub zmierza do pokrzywdzenia jej członków co ewentualnie stanowić miało podstawę żądania uchylecia uchwały w tej części. Rozważając możliwość wystąpienia tych przesłanek nie można tracić jednak z pola widzenia konstrukcji art.18 § 3 pr. społ. i wynikających z tej normy uprawnień członka spółdzielni w przypadku odmowy dostępu do dokumentów umów. Przysługujące członkowi prawo złożenia wniosku do sądu rejestrowego o zobowiązanie do udostępnienia umów z jednej strony może służyć ochronie interesu spółdzielni ale z drugiej strony może być jednocześnie narzędziem wykorzystywanym również w interesie jej członków.

Nie zasługują na uwzględnienie zarzuty naruszenia art. 8³ ust 1 usm poprzez uznanie za zgodne z prawem zapisów §19 pkt 2 oraz § 27 pkt 1 statutu umożliwiających, zdaniem skarżących, alternatywne funkcjonowanie zebrania przedstawicieli zamiast walnego zgromadzenia.

Nie budzi wątpliwości, że po nowelizacji ustawy prawo o spółdzielniach mieszkaniowych, jaka miała miejsce w 2007r., Walne Zgromadzenie spółdzielni mieszkaniowej nie może być już zastępowane przez Zebranie Przedstawicieli. W orzecznictwie wyrażony został jednak powszechnie aprobowany pogląd, że w przypadku gdy statuty spółdzielni nie dostosowały swoich przepisów do nowego stanu prawnego, dopuszczalne jest funkcjonowanie tego organu do czasu uchwalenia nowego statutu dostosowującego swoje zapisy do wymogów ustawowych (por. uchwałę 7 sędziów SN z 10.05.2012r., III CZP 84/11, OSNC 2012/10/113). Kwestia ta nie nasuwa wątpliwości w świetle aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego i braku stosownych przepisów przejściowych. Nie ma też w powyższym poglądzie sprzeczności z normami konstytucyjnymi skoro Trybunał Konstytucyjny umorzył postępowanie w zakresie zbadania konkretnych przepisów znowelizowanej ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych z Konstytucją. Tak więc Zebranie Przedstawicieli członków spółdzielni mieszkaniowej, która nie dopełniła w terminie obowiązków przewidzianych w art. 9 ustawy z 14.06.2007r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, pozostało organem spółdzielni na podstawie dotychczasowego statutu.

Z kwestionowanych przez powodów zapisów nowego statutu pozwanej wynika, że organami spółdzielni są Walne Zgromadzenie, Rada Nadzorcza, Zarząd, Zebranie Mieszkańców Budynków i Komitety Domowe (§ 19 ust 1 statutu, k. 174). Nie wynika z nich bynajmniej, że w pozwanej Spółdzielni funkcjonuje również Zebranie Przedstawicieli. Treść zapisów § 19 i §27 wskazuje jedynie na możliwość funkcjonowania tego organu na wypadek gdy przepisy prawa będą dopuszczały w spółdzielniach mieszkaniowych zastąpienie Walnego Zgromadzenia przez Zebranie Przedstawicieli. Jednocześnie, co należy podkreślić, ze statutu pozwanej bez żadnej wątpliwości wynika, że Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem pozwanej i że z uwagi na liczbę członków spółdzielni (ponad 500), odbywa się ono częściami

tak jak to wynika z zapisu art. 8³ ust 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Należy w związku z tym rozumieć, że zapisy dotyczące ewentualnej możliwości funkcjonowania Zebrania Przedstawicieli są jedyne warunkowe i w obecnym stanie prawnym uznać je trzeba za martwe. W żadnym razie nie sposób jest przyjąć, że uzasadniają one rzeczywiste funkcjonowanie w pozwanej spółdzielni obok Walnego Zgromadzenia również Zebrania Przedstawicieli. Wskazywane w apelacji zapisy statutu dotyczące tych kwestii nie pozostają w sprzeczności z prawem, ani dobrymi obyczajami i nie godzą w interes spółdzielni ani nie zmierzają do pokrzywdzenia jej członków. Zupełnie zaś poza sporem pozostaje czy są one w ogóle potrzebne skoro nie są obowiązujące i faktycznie nie funkcjonują.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu apelacji w postaci naruszenia art. 38 § 1 pkt 4) pr. sp. w zw. z art. 5 usm wobec treści zapisu § 72 ust 4 statutu wskazać przede wszystkim należy, że przepis art. 5 ust 2 usm umożliwia jedynie przeznaczenie pożytków i innych przychodów z własnej działalności gospodarczej spółdzielni na wymienione w nim cele. Cele te, to tylko katalog przykładowy. Wskazanie więc w statucie innego celu na jaki przychody te i pożytki będą przeznaczane nie pozostaje w sprzeczności z ustawą. Pożytki i inne przychody, o których stanowi § 72 ust 4 statutu nie jest też pojęciem tożsamym z „nadwyżką bilansową (dochodem ogólnym)” użytym w art. 38 § 1 pkt 4) pr. sp. Zresztą wskazanie celu przeznaczenia pożytków i przychodów w statucie nie wyklucza, że uchwałę w tym przedmiocie podejmuje Walne Zgromadzenie. Pogląd, że statut może decydować o przeznaczeniu pożytków i innych przychodów z własnej działalności gospodarczej prezentowany jest również przez komentatorów ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (por. A. Stefaniak, Prawo spółdzielcze oraz ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych Komentarz orzecznictwo, Warszawa 2009, str. 217).

Nie sposób podzielić również zarzutów apelacji odnoszących się do zapisu § 26 ust 6 pkt 2 statutu, który wprowadził głosowanie 2/3 większości głosów w przypadku odwołania członków zarządu. Wbrew twierdzeniom skarżących statut spółdzielni może przewidywać inne głosowanie i kwalifikowaną większość w przypadku odwołania członków zarządu skoro zarówno art. 41 § 2 pr. spół. jak i art. 8³ ust 9 usm odwołują się w kwestii sposobu głosowania m.in. właśnie do postanowień statutu, wskazując jedynie enumeratywnie uchwały, które na pewno muszą być podjęte kwalifikowaną większością głosów. Konstrukcja tych przepisów nie oznacza, że tylko w takich wskazanych w nich przypadkach, możliwe jest przyjęcie kwalifikowanej większości. Zgodnie z art. 49 § 2 pr. spół. członków zarządu wybiera i odwołuje, stosownie do postanowień statutu, rada nadzorcza lub walne zgromadzenie. Powszechnie przyjmuje się, że statut spółdzielni jest umową, w której zgodnie z art. 353¹ kc strony mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości stosunku, ustawie bądź zasadom współżycia społecznego. Przyjęty w kwestionowanym statucie sposób głosowania w przypadku odwołania członków zarządu, podobny do sposobu odwołania członków rady nadzorczej (2/3 głosów), nie pozostaje w sprzeczności z ustawą. I choć przyznać należy, że przyjęcie kwalifikowanej większości w głosowaniu nad uchwałą utrudnia odwołanie członka zarządu to z drugiej strony nie można zapominać, że możliwość z kolei zbyt łatwego podejmowania tego rodzaju uchwał, może destabilizować sytuację w spółdzielni i paraliżować podejmowanie decyzji istotnych dla spółdzielni i jej członków, co zazwyczaj nie pozostaje w interesie tych podmiotów. Z tych przyczyn również nie sposób podzielić twierdzenia powodów jakoby tego rodzaju zapis pozostawał w sprzeczności z dobrymi obyczajami lub godził w interesy spółdzielni albo ma na celu pokrzywdzenie jej członków.

Nie są uzasadnione także zarzuty naruszenia art. 59 § 2 pkt 3 pr. spół. oraz art. 32 ust 1 i art. 2 Konstytucji. Kwestia dotycząca oceny prawidłowości podjęcia uchwały przez zebranie przedstawicieli pod względem formalnym, została już rozstrzygnięta przez Sąd Apelacyjny, po raz pierwszy rozpoznający sprawę, co znalazło wyraz w uzasadnieniu wyroku oddalającego apelację w zakresie żądania ustalenia nieistnienia uchwały. Dodatkowo za niezasadnością zarzutu przemawia umorzenie przez Trybunał Konstytucyjny postępowania z wniosku o zbadanie zgodności art. 8³ ust 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych z art. 32 Konstytucji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok we wskazanym zakresie na podstawie art. 386 § 1 kpc, oddalając apelację jako bezzasadną w pozostałej części na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 100 kpc, wzajemnie je znosząc między stronami stosownie do wyniku procesu.